

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Вороблячинської гімназії
імені Героя України Віталія Коцюби
від 19.09.2024 №80

_____ Василь КЛЕБАН

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
II СТУПЕНЯ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
8-9 класів**

**Вороблячинської гімназії
імені Героя України Віталія Коцюби
Яворівської міської ради
Львівської області
на 2024-2025 навчальний рік**

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип закладу: Згідно зі статутом, Вороблячинська гімназія імені Героя України Віталія Коцюби є закладом загальної середньої, де у 2024-2025 н. р. в 1-9 класах буде **навчатися 107 учнів**. Навчальні заняття організуються за семестровою системою. Навчання здійснюється українською мовою. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту", тривалість уроку – 45 хвилин. За даною освітньою програмою **навчатимуться у 2024-2025 навчальному році учні 8-9 класу**.

Мережа 5 – 9 класів

Показники	5	6	7	8	9	Разом 5-9	Всього по закладі освіти
Класів	1	1	1	1	1	5	9
Учнів	11	20	11	13	12	67	107

Освітня програма Вороблячинської гімназії імені Героя України Віталія Коцюби (далі – Освітня програма) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392. Освітня програма розроблена на виконання:

- Державного стандарту загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.09.2020 № 898;
- Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти від 19.02 2021 року № 235;
- Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;
- Наказу МОН від 12.07.2021 № 795 “Про надання грифа “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти”;
- Постанови МОЗу від 06.09.2021 р. №10 “Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв’язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”;
- Наказу МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”
- Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами);
- Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369.

- Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році Лист МОН від 30.08.2024 1.1/15776-24 року

Освітня програма закладу зорієнтована на роботу базової ланки за 5-денним навчальним тижнем, відповідно до структури 2024-2025 навчального року.

Варіативна частина навчального плану зумовлена як державним замовленням, так і потребами закладу, враховуючи наявність відповідних педагогічних кадрів та її учнів. Батьки мали можливість обрати шляхом голосування години варіативної складової навчального плану.

Організоване безкоштовне гаряче харчування для учнів інвалідів, для дітей учасників бойових дій, дітей з малозабезпечених сімей. Груп продовженого дня немає.

I семестр – з 02 вересня по 20 грудня 2024 року;

II семестр – з 15 січня по 05 червня 2025 року.

Останній дзвоник – 05 червня 2025 року

Великодні канікули – 18-21 квітня 2025 року.

Головною метою закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Школа несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання фінансової дисципліни.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;

- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для гімназії є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
  - відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
  - впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

II ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Здобувачі освіти, які завершили навчання у 7 класі на 1 вересня поточного навчального року повинні продовжувати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів складає 4795 годин/навчальний рік: для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня

Освітня програма для 8-9 класів окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично

допустиме тижневе навантаження учнів. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову. Варіативна складова навчального плану визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування.

Навчальний план включає варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення індивідуальних занять, курсів за вибором та факультативів.

Факультативи, індивідуальні та групові заняття проводяться після 1-годинної перерви. Варіантна частина навчального плану зумовлена як державним замовленням, так і потребами школи, враховуючи наявність відповідних педагогічних кадрів та побажання учнів та батьків. При розподілі варіантної частини дирекція школи врахувала учнівський інтерес до вивчення предметів, ставила за мету розширення поглиблення знань і творчих здібностей школярів. Шляхом письмового опитування учнів та батьків було вивчено їхні думки та побажання щодо варіативної складової навчального плану школи.

Враховуючи бажання учнів, які було визначено шляхом опитування, адміністрація у 8-9 класах впроваджує курс «Креслення у школі». Вивчення методів побудови і читання креслення не є самоціллю в кресленні. Цей курс є своєрідною мовою, за допомогою якої можна читати зображення, з'ясувати конструктивні особливості зображеного предмета, а також технології його виготовлення. Уміння читати технічні креслення і уявляти взаємодію окремих частин механізму – запорука успішного оволодіння спеціальними дисциплінами для отримання професійних знань.

З метою формування моральних цінностей в гімназії введено курс за вибором "Основи християнської етики". Вивчення даного курсу дає можливість більше акцентувати увагу на таких цінностях, як чесність, милосердя, взаємодопомога, відповідальність і повага до інших. Вивчення цих принципів може сприяти формуванню високих моральних стандартів у дітей.

Враховуючи бажання батьків та любов до танцю учнів, з метою популяризації українських народних танців у 8 класах курс фізичне виховання розділено на хореографію та фізичну культуру.

При розподілі варіативної частини дирекція закладу враховувала учнівський інтерес до вивчення предметів, поширення і поглиблення знань для розвитку пізнавальних і творчих здібностей учнів. Інтереси учнів було визначено шляхом письмового опитування, вивчено думку батьків.

Варіативна складова робочого навчального плану використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- подолання освітніх втрат.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно.

**Навчальний план Вороблячинської гімназії імені Героя України Віталія Коцюби
8-9класи**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2+0,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2+0,5
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	2	3
	Хореографія	1	
Разом		28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Алгебра (індивідуальне заняття)			0,5
Креслення у школі		1	0,5
Основи християнської етики		1	1
Хімія (індивідуальне заняття)		1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33

Всього (без урахування поділу класів на групи)	31,5+3	33+3
--	--------	------

Здобувачі освіти 8-9 класів мають можливість відвідувати гурткові заняття.

Назва гуртка	Керівник гуртка
Вокальний	Якимець В.Я.
Фізика у русі	Білецька І.М.
Літературна творчість	Круглій М.М.

IV ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Логічна послідовність вивчення предметів, курсів за вибором, факультативних занять, проведення гурткових занять розкривається у відповідних навчальних програмах, перелік яких подано нижче.

Перелік навчальних програм інваріантної складової навчального плану для учнів Вороблячинської гімназії імені Героя України Віталія Коцюби

8 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Українська мова. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804); автори Г.Т.Шелехова, М.І. Пентилок, В.І. Новосолова
Інтегрований курс літератур	«Модельна навчальна програма інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-9 класи. Автори О.М. Ніколенко та ін. 2023»
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для ЗЗСО (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)
Біологія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 6-9 класи» 2017 р. затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804.
Географія	Програма для середньої загальноосвітньої школи. Географія 6-9 класи. Київ, 2017р
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія 7-9 класи» 2017 р. затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804.
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Навчальна програма для 8 класу розроблена на основі модельної навчальної програми «Історія України 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська, Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. С., Щупак І.Я.)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 7-9 класи» від 07.06.2017
Трудове навчання	Програма " Трудове навчання 5-9 класи" для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 N 804.
Основи здоров'я	Оновлена навчальна програма для 5-9 класів затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 р. № 698

Інформатика	Навчальна програма для 5-9 класів Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
Мистецтво	Навчальна програма " Мистецтво 5-9 класи" для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 N 804.

9 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Українська мова. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804); автори Г.Т.Шелехова, М.І.Пентилюк, В.І.Новосьолова
Укр. література	Українська література. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804); ав. Р. В. Мовчан
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Зарубіжна література	Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (2013 р. зі змінами 2017 р. , затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804); кер. ав. колективу О.Н. Ніколенко)
Біологія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів “Біологія 6-9 класи “2017 р. затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804.
Географія	Програма для середньо освітньої школи. Географія. 6-9 класи Київ, 2017
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів “Хімія 7-9 класи “2017 р. затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804.
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти» Історія України. 5-9 класи» від 21.02.2019
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти» Всесвітня історія 7-9 класи» 07.06.2017
Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства 08.09.2016
Трудове навчання	Програма " Трудове навчання 5-9 класи" для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.
Основи здоров'я	Оновлена навчальна програма для 5-9 класів затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 р. № 698
Інформатика	Навчальна програма для 5-9 класів Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
Мистецтво	Навчальна програма " Мистецтво 5-9 класи" для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 N 804.

<i>назва</i>	<i>програма</i>
Креслення у школі	«Схвалено МОН Лист міністерства освіти і науки України від 08.11.2019 №22-1/12 У - 1055»
Осн. Хр.етики	Міністерство освіти і науки України Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.) «Схвалено для використання в освітньому процесі» (Протокол №6 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування від 21.07.2022)
Фізика у русі	Схвалено комісією з фізики та астрономії Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (Лист ІМЗО МОН України №22.1/12-Г-1152 від 13.12.2019 р.)
Літературна творчість	Схвалено на засіданні КУ Яворівської міської ради ЦПРПП №2 від 05.09.2023
Вокальні ансамблі	

У ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 1 ДСБСО

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською

мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначені в додатку 2 ДСБСО і передбачають, що учень:

- взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;
- висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;
- досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Метою математичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Компетентнісний потенціал математичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 7 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з математичної освітньої галузі зазначені в додатку 8 ДСБСО і передбачають, що учень:

- досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;
- критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;
- розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Метою природничої освітньої галузі є формування особистості учня, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 9 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі зазначені в додатку 10 ДСБСО і передбачають, що учень:

- пізнає світ природи засобами наукового дослідження;
- опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;
- усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до

підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження. Компетентнісний потенціал технологічної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 11 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з технологічної освітньої галузі зазначені в додатку 12 ДСБСО і передбачають, що учень:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Метою інформатичної освітньої галузі є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 13 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі зазначені в додатку 14 ДСБСО і передбачають, що учень:

- знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 15 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі зазначені в додатку 16 ДСБСО і передбачають, що учень:

- турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;
- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;
- усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;
- виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина

України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції.

Компетентнісний потенціал громадянської та історичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 17 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з громадянської та історичної освітньої галузі зазначені в додатку 18 ДСБСО і передбачають, що учень:

- мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;
- мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;
- мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;
- мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;
- усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;
- дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 19 ДСБСО.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі зазначені в додатку 20 ДСБСО і передбачають, що учень:

- пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;
- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;
- використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Метою освітньої галузі фізичної культури є гармонійний фізичний розвиток особистості учня, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою і спортом.

Компетентнісний потенціал освітньої галузі фізичної культури та базові знання зазначені в додатку 21 ДСБСО.

- Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з освітньої галузі фізичної культури зазначені в додатку 22 ДСБСО і передбачають, що учень:
- формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;
- систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ;
- усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. **Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність»** спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. **Навчання за наскрізними лініями** реалізується насамперед через:

- 🌀 організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- 🌀 окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- 🌀 предмети за вибором;
- 🌀 роботу в проектах;
- 🌀 позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з

	середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. **Також формами організації освітнього процесу можуть бути** екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться **навчально-практичні заняття**. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. **Практичне заняття** - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує **навчально-практичне заняття**. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити **заняття в малих групах**, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. **Екскурсії** в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно **знімати та монтувати відеофільми** (під час відео-уроку) за умови

самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. **Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись** у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. **Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно**, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Протягом 2024-2025 навчального року навчальний процес організовано відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» за інституційною (очною денною) формою навчання. Проте, в умовах загрозливої ситуації в Україні навчання здобувачів освіти може відбуватися (за потреби та рішенням педагогічної ради) з використанням технологій **змішаного, дистанційного навчання** відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115. Для забезпечення дистанційного навчання в навчальному закладі запроваджено єдину навчальну платформу **Google Workspace for Education**.

У разі організації дистанційного навчання в умовах карантину або інших надзвичайних обставин педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації з використанням єдиної освітньої навчальної платформи **Google Workspace for Education** (GoogleClassroom, GoogleMeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти (наприклад, «Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта», тощо);
- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо);

При використанні електронних освітніх ресурсів педагогічні працівники:

- забезпечують їх перевірку щодо відповідності державним стандартам освіти, типовим освітнім і модельним навчальним програмам, мові освіти, здійснюють моніторинг і контроль якості дистанційного навчання;
- дотримуватися санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості;
- виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (домашніх завдань);
- створюють умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами (застосування допоміжних технологій навчання, підтримка з боку асистента вчителя та/або асистента учня, проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) тощо) з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку.

У разі оголошення «Повітряної тривоги», під час навчального процесу навчальний матеріал, завдання та пояснення теми відповідних предметів учителі опубліковують на навчальній платформі **Google Workspace for Education**.

Зклад освіти може здійснювати інституційну або індивідуальну форми навчання. Учень 9 класу Пунда Микола продовжує навчання за екстернатною формою здобуття освіти.

VII . ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Наказ МОН від 15.05.2023 № 563 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, Інтегрованих. Оцінювання результатів навчання учнів є зорієнтованою на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов’язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів).

Під час виставлення **тематичної оцінки** враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов’язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Під час виставлення річної оцінки враховується: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2 Інструкції з ведення класного журналу 5 – 11(12) класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9 – 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07. 2015 № 762 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

Для запобігання перевантаженню учнів **час проведення контрольних робіт визначається загальношкільним графіком**, складеним заступником керівника за погодженням із вчителями.

У разі **порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування** (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель може

ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці **повторне проходження оцінювання.**

Педагогічна рада школи прийняла рішення оцінювати навчальні досягнення учнів з курсів за вибором та факультативів (креслення у школі та основи християнської етики).

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Вороблячинської гімназії
імені Героя України Віталія Коцюби
протокол № 1 від 30.08. 2024 року

Керівник закладу

Василь КЛЕБАН

Заступник директора

Іванна БІЛЕЦЬКА

Практичний психолог

Уляна КІНДРАТ

Члени комісії із складання

Марія ОБАРЯНИК

освітньої програми II ступеня

Марія КРУГЛІЙ

Ірина ЛУЦИШИН